

neprevedena in s tem marsikomu tudi nerazumljiva. Predvsem pri zbirkah, ki jih delajo domačini v domačem kraju, je potrebno biti še posebno pazljiv, saj le-te berejo tudi bralci iz drugih delov Slovenije.

Zbirka, ki je nastala kot *prispevek h kulturi naroda ...*, je gotovo dosegla svoj namen, krasi jo tudi lična podoba, obogatena z umetniškimi fotografijami, ki so pomensko podnaslovljene. V knjigi, ki je *zrasla iz ljubezni do rodne Istre, do njenih ljudi*, se ta ljubezen čuti, mestoma je kar malce nostalgичna, sicer pa je knjiga nastala na podlagi pripovedovanja informatorjev na terenu, ki ponavadi mislijo, da je včasih bilo vse lepše.

Maša Komavec

KOROŠKI ETNOLOŠKI ZAPISI (Glasilo Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik) 1, Celovec 1999, 83 strani

Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik iz Celovca postaja vedno bolj prepoznaven in samostojen med slovenskimi etnološkimi ustanovami. Sicer z minimalno zasedbo, vendar je njegova vloga usklajevanja številnih znanstvenih projektov in pobud s terena za slovensko etnologijo izredno dobrodošla, za slovensko narodno skupnost na avstrijskem Koroškem pa naravnost neprecenljiva.

Znamenje njegove vitalnosti je nov podvig omenjenega Inštituta, nova strokovna revija **Koroški etnološki zapisi**. Naslov je skrbno izbran, saj pove, prvič, da se nanaša na slovensko etnično ozemlje v Avstriji, drugič, iz katere stroke izhaja in tretjič, da je vsakdo povabljen k sodelovanju v njej, ne le strokovnjaki, ampak tudi vsi slovenski rojaki, ki čutijo, da bi lahko prispevali kaj koristnega, četudi gre le za preprost zapis – kot vir! – dokument o bitju in žitju naših rojakov na Koroškem. Prvo številko je uredila mag. Martina Piko, za neoporečno jezikovno podobo je poskrbel dr. France Vrbinc, v imenu izdajatelja Narodopisnega društva Urban Jarnik je zanjo odgovoren dr. Pavel Apovnik, njen izid pa sta podprla Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in BKA Urad zveznega kanclerja na Dunaju.

Po prezgodnji smrti znamenitega slovenskega koroškega narodopisca Pavleta Zablatnika se v njegov spomin že nekaj let organizirajo Zablatnikovi dnevi, ki so pojem za strokovno srečanje na posamezno témo iz širokega diapazona področij, na katerih se je sukal duhovnik, etnolog, nekdanji ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu, predsednik celovške Mohorjeve in še kakšni za Slovence pomembni koroški ustanovi. Tako je bil leta 1998 Zablatnikov dan posvečen témi: *Etnologija v vzgojnem procesu*. Na njem je sodelovalo deset udeležencev domačinov ali drugih iz Slovenije, ki so praviloma delovno povezani z etnologijo in Slovenci na Koroškem. Po vrsti: Polona

Sketelj, Terezija Kapus, Uši Sereinig, Lajko Milisavljevič, Engelbert Logar, Martina Piko, Marija Makarovič, Peter Fister, Breda Vilhar, Herta Maurer-Lausegger, Naško Križnar. Referati s tega posvetovanja tvorijo jedro prve številke novega etnološkega glasila, ki mu odpirata vrata v svet predsednik Narodopisnega društva dr. Pavel Apovnik in mag. Martina Piko, znanstveni vodja omenjenega Inštituta. Iz objavljenega govora dr. Petra Fistra ob odkritju spominske plošče na rojstni hiši dvornega svetnika dr. Pavleta Zablatnika dne 22. 5. 1998 se imamo priložnost poučiti o njegovi vsestranski delavnosti in prizadevanju za ohranjanje narodnostne istovetnosti koroških Slovencev. V rubriki *Na terenu* sodeluje Tom Priestly, véliki prijatelj koroških Slovencev, sicer jezikoslovec, ki se je že dodobra poglobil predvsem v narečje slovenske vasi Sele, tokrat pa sodeluje z vsestransko analizo o sociolingvističnem položaju slovenščine na avstrijskem Koroškem. Sledita rubriki z ocenami o novih knjigah in člankih, ki zadevajo koroško etnološko in slavistično problematiko, in dvoje poročil o skrbnem urejanju arhivskega gradiva (zapuščina duhovnika Vinka Zaletela, slovenski nagrobni napisi na južnem Koroškem). Sledi povzetek v nemščini.

Marija Stanonik

TAKO SMO ŽIVELI (Življenjepisi koroških Slovencev) 7. Uredila Marija Makarovič, Izdajatelj: Krščanska kulturna zveza in Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik v Celovcu, Celovec, Ljubljana, Dunaj, Mohorjeva družba, 1999, 231 strani

Čas je že, da tudi Traditiones zaznamujejo izhajanje znamenite serije, ki jo je zasnovala dr. Marija Makarovič v času svojega angažiranja pri Krščanski kulturni zvezi in tedaj nastajajočem Slovenskim narodopisnim inštitutom Urban Jarnik v Celovcu. Za preprostim stavkom *«Tako smo živeli»* se skriva toliko neponovljivih življenjskih usod, avtoportretov in portretov, če z likovno govorico ponazorimo z lastno roko ali po pripovedovanju zapisane življenjepise koroških Slovencev. Marija Makarovič je kot odlična in vsestranska etnologinja, v metodologiji terenskega dela v svoji stroki v marsičem orala ledino in različne načine, kako se ljudem pri zbiranju gradiva tudi človeško čim bolj približati, preizkusila na lastni koži. Sicer neformalno, a zato nič manj resno, je vzgojila kar nekaj mladih naslednikov / naslednic, dokler ni ugotovila, da lahko informatorji sami postanejo posredovalci v dvojnem pomenu besede: ne le z vsebino gradiva, ampak tudi glede na način njegovega jezikovnega oblikovanja. To je še posebej pomembno na slovenskem etničnem ozemlju, kjer živijo Slovenci le še kot narodnostna manjšina, saj tako dobivamo ne le prvovrstno gradivo za (slovensko) etnologijo, kulturno antropologijo, sociologijo, t. i. ustno zgodovino in